

Evaluatie werkagenda
gemeente Land van Cuijk

Inwoners met een psychische kwetsbaarheid

2021-2023

Inleiding

Regionale koers – regionale en lokale ontwikkelagenda – lokale werkagenda 2021-2023

Welkom bij de evaluatie van de werkagenda inwoners met een psychische kwetsbaarheid Land van Cuijk 2021-2023 (hierna werkagenda). In de periode 1 september 2021 t/m 31 december 2023 hebben we ons ingezet voor de lokale taak: 'de basis op orde' brengen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Deze evaluatie biedt een mooie kans om terug te kijken op de stappen die zijn gezet om de ondersteuning aan inwoners met een psychische kwetsbaarheid te verbeteren. Door te reflecteren op wat wel en niet goed heeft gewerkt, kunnen we leren en groeien om de ondersteuning nog beter af te stemmen op de behoefte van onze inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Daarmee is deze evaluatie niet alleen een terugblik naar het verleden, maar ook een blik op de toekomst (2024-2028). Dit met het doel om de ondersteuning voor psychisch kwetsbare inwoners verder te optimaliseren.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 gaan we in op de **ambitie** en de **doelgroep**. Vervolgens gaan we in op de 5 thema's in de werkagenda:

1. Een fijne leefomgeving en sociaal netwerk
2. Formele hulp en ondersteuning
3. Wonen gaat voor opvang
4. Een fijne leefomgeving voor alle inwoners
5. Regionaal vangnet

In hoofdstuk 2 t/m 6 geven we per thema schematisch weer welke **activiteiten** we in de periode 2021-2023 gepland hadden, hoe deze activiteiten zijn verlopen (**evaluatie**) en wat de **vooruitblik** is. In de vooruitblik kunt u nalezen of de activiteit is afgerond of dat deze taak in de periode 2024-2028 wel of niet via de werkagenda 2024-2028 wordt doorontwikkeld. In hoofdstuk 7 gaan we in op de **successen** en geleerde **lessen**. In hoofdstuk 8 sluiten we de evaluatie af met een **financiële paragraaf**.

Inhoud

Ambitie en doelgroep	6
Thema 1: Een fijne leefomgeving en sociaal netwerk	7
Thema 2: Formele hulp en ondersteuning	8
Thema 3: Wonen gaat voor opvang	9
Thema 4: Een veilige leefomgeving voor iedereen.....	10
Thema 5: Regionaal vangnet.....	11
Successen en geleerde lessen	12
Financiën	13

Hoofdstuk 1

Onze Ambitie

Mensen met een psychische kwetsbaarheid in de regio Brabant Noordoost-oost wonen zo veel mogelijk thuis, zijn hierbij zoveel mogelijk zelfredzaam en participeren naar vermogen. De zorg en ondersteuning die iemand hierbij nodig heeft, wordt in samenhang geboden en is herstel ondersteunend. Daar waar inwoners (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen of het hen niet lukt om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd, zijn er voldoende passende (tijdelijke) opvangvarianten beschikbaar.

Over wie gaat het?

Inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn mensen met een ernstig psychiatrische aandoening (EPA), psychische problemen, een verslaving en/of een licht verstandelijke beperking (LVB). Ook behoren dak- en thuislozen tot deze doelgroep. De term psychische kwetsbaarheid sluit aan bij de herstelgerichte benadering en positieve gezondheid. Hiermee bedoelen we dat niet de stoornis of aandoening leidend is, maar wat iemand wél kan en wat iemand aan ondersteuning nodig heeft. Het gaat hier om ondersteuning uit het voorliggend veld en/of sociaal domein. Binnen deze doelgroep onderscheiden we 6 groepen:

1. Inwoners redden zichzelf,
2. Inwoners hebben een lichte ondersteuningsvraag,
3. Inwoners hebben een intensieve/specialistische ondersteuningsvraag (planbaar),
4. Inwoners hebben behoefte aan onplanbare 24 uren beschikbare ondersteuning,
5. Zorgmijders die niet kunnen: er is gebrek aan inzicht in ziektebeeld en eigen mogelijkheden,
6. Zorgmijders die niet willen: inwoners verzetten zich tegen alle vormen van zorg en autoriteit.

Thema 1: Een fijne leefomgeving en sociaal netwerk

Inwoners voelen zich thuis in de omgeving waar zij wonen. Ze hebben een plek in de buurt waar zij zichzelf kunnen zijn en hebben sociale contacten en een sociaal netwerk waar zij een beroep op kunnen doen als dat nodig is.

Evaluatie

Dit schema blikt terug op de geplande activiteiten en hoe deze zijn verlopen. Vervolgens wordt er vooruitgekeken naar de periode 2024-2028.

Activiteit	Evaluatie 2021-2023	Vooruitblik 2024-2028
Wijkscan	Er is een kwantitatieve analyse (feiten en cijfers) en kwalitatieve analyse (kansen, knelpunten, ervaringen) van de meest kwetsbare wijken in het Land van Cuijk opgeleverd. Er wordt nog gewerkt aan een dashboard dat inzichtelijk is voor gemeente, partners en inwoners.	Ontwikkeltaak (werkagenda) De wijkscan is een 0-meting. De komende jaren wordt de wijkscan doorontwikkeld. Dit geldt ook voor het dashboard.
Sociale inclusie agenda	Het plan was om op basis van de wijkscan samen met partners in de wijk een sociale inclusie agenda te maken gericht op laagdrempelige ontmoetingsfuncties voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Uit de wijkscan blijkt dat inwoners behoefte hebben aan andere verbeteringen, bv. een betere informatievoorziening. Daar passen we onze werkzaamheden op aan.	Ontwikkeltaak (regulier) Er zijn signalen dat de leefbaarheid in Boxmeer Noord achteruit gaat. We zijn gestart met het inventariseren wat er daadwerkelijk speelt. Dit doen we door het analyseren van data en het houden van interviews met professionals en inwoners van de wijk.
Uitvoering antistigma campagne	Het plan was om een antistigma campagne uit te voeren op basis van de gezamenlijke kaders van de regio Brabant Noordoost-oost. De regio is aangesloten bij de landelijke campagne en heeft hier geen verdere actie in ondernomen.	Ontwikkeltaak (werkagenda) Antistigma is en blijft een belangrijk onderwerp. In het nieuwe uitvoeringsplan zetten we hier lokaal op in.
Psycho-educatie voor naasten	De mogelijkheden van psycho-educatie zijn in beeld gebracht.	Deze taak is afgerond.

Thema 2: Formele hulp en ondersteuning

We zorgen ervoor dat kwetsbare inwoners binnen hun mogelijkheden zo lang mogelijk zelfstandig kunnen zijn en zelfstandig thuis kunnen blijven wonen, met behulp van hun sociale netwerk en waar nodig met hulp en ondersteuning op maat.

Evaluatie

Dit schema blikt terug op de geplande activiteiten en hoe deze zijn verlopen. Vervolgens wordt er vooruitgekeken naar de periode 2024-2028.

Activiteit	Evaluatie	Vooruitblik
De weg naar hulp is eenvoudig te vinden	We zetten ons doorlopend in om ervoor te zorgen dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid weten waar zij met hulpvragen terecht kunnen. Zo wordt er o.a. geïnvesteerd in de doorontwikkeling van onafhankelijke cliëntondersteuning en de samenwerkwijze (Blikveld 360). ¹	Ontwikkeltaak (werkagenda) Het blijft belangrijk om psychisch kwetsbare inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium en dichtbij huis te helpen.
1 plan, 1 contactpersoon	Invoering van de Wams ² is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Met deze wet komt er een juridische basis voor het domein overstijgend delen van gegevens t.b.v. een gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek (1 plan, 1 contactpersoon).	Ontwikkeltaak (werkagenda) In afwachting van de Wams wordt deze taak opgepakt.
Processen stroomlijnen	Er zijn processen gestroomlijnd voor psychisch kwetsbare inwoners zoals het briefadres en de brede vraagverheldering beschermd wonen/maatschappelijke opvang.	Ontwikkeltaak (werkagenda) Het beleid voor psychisch kwetsbare inwoners is in ontwikkeling. De daarbij benodigde processen worden stapsgewijs uitgewerkt. Zoals de nazorg van ex-gedetineerden.
Integrale werken/ toegang	Integraal werken is in ontwikkeling en gaat steeds beter. Denk bv. aan de samenwerking tussen de Wmo en veiligheid als het gaat om complexe casuïstiek en de doelgroep jeugd die overkomt naar de Wmo/ Participatiewet als zij 18 worden.	Ontwikkeltaak (regulier) Hoewel de integraliteit de afgelopen jaren is verbeterd, blijft dit een aandachtspunt.
Volgen van trajecten	Medio 2023 indiceren de Wmo-consulenten doelgericht. Op basis daarvan kunnen zij trajecten beter volgen.	Ontwikkeltaak (regulier) Er worden voorbereidingen getroffen om klantvriendelijker te indiceren (o.a. werken met indicaties zonder einddatum en traject cliënt volgen via casemanagement).
Procesregisseurs sociaal domein	Er zijn 2 procesregisseurs sociaal domein aangesteld. Zij voeren regie op complexe casuïstiek die is vastgelopen of waarin de samenwerking is gestagneerd.	Deze taak is afgerond.

¹ [Blikveld360](#)

² Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein

Thema 3: Wonen gaat voor opvang

Inwoners met een psychische kwetsbaarheid wonen thuis en ontvangen daar de benodigde hulp en ondersteuning. Pas als dit (tijdelijk) niet meer mogelijk is, wordt een vorm van opvang ingezet.

Evaluatie

Dit schema blikt terug op de geplande activiteiten en hoe deze zijn verlopen. Vervolgens wordt er vooruitgekeken naar de periode 2024-2028.

Activiteit	Evaluatie	Vooruitblik
Woonzorgvisie	Bureau HHM heeft een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de woonzorg-behoeften in beeld gebracht (woonzorgvisie). Deze analyse wordt opgenomen in de woonvisie met heldere ambities en doelen.	Nadat de woonzorgvisie is vastgesteld is deze taak afgerond (verwachting Q1 2024).
Wooninitiatieven	In de nog vast te stellen woonzorgvisie komt naar voren dat er voor de aandachtsgroep psychisch kwetsbare inwoners behoefte is aan nieuwe wooninitiatieven.	Ontwikkeltaak (werkagenda) Na vaststelling van de woonzorgvisie wordt voor de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners ingezet op ontwikkelen en realiseren van effectieve woonoplossingen.
Werkafspraken	Er zijn afspraken met woningcorporaties gemaakt over de uitstroommogelijkheden voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang (urgentieplusregeling).	Ontwikkeltaak (werkagenda) Deze regeling gaat uitgebreid worden met uitstroom uit instellingen en detentie.

Thema 4: Een veilige leefomgeving voor iedereen

Inwoners voelen zich veilig in de wijk. Als het niet goed gaat met iemand zelf of een buurtbewoner, weten ze de weg naar hulp eenvoudig te vinden, ook in de avonden.

Evaluatie

Dit schema blikt terug op de geplande activiteiten en hoe deze zijn verlopen. Vervolgens wordt er vooruitgekeken naar de periode 2024-2028.

Activiteit	Evaluatie	Vooruitblik
AVE-model ³	Eind december 2023 heeft een sprintweek plaatsgevonden om het AVE-model voor het Land van Cuijk te ontwikkelen. Dit AVE-model kan echter pas worden ingevoerd als een aantal randvoorwaarden in de uitvoering op orde zijn gebracht (bv het invoeren van casusregie).	Ontwikkeltaak (werkagenda) Dit project loopt door in 2024.
Oplossen knelpunten	Omdat de samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein op een aantal onderdelen beter kan, is het interne programma 'effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid' gestart. In dit programma werkt het sociaal domein en het veiligheidsdomein nauw samen om oplopende (complexe) problematiek te voorkomen, te de-escaleren of te beëindigen (o.a. AVE-model, coördinator nazorg ex-gedetineerden en de werktafel woonoverlast).	Ontwikkeltaak (werkagenda) Dit programma loopt door in 2024 e.v.

³ Aanpak ter voorkoming van escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek

Thema 5: Regionaal vangnet

Wanneer een inwoner (tijdelijk) niet zelfstandig kan wonen, kan een beroep worden gedaan op het regionaal vangnet. De voorzieningen in dit vangnet helpen de inwoner om tot rust te komen en te herstellen richting zelfstandig wonen. Is dit niet meer mogelijk, dan stroomt de inwoner uit naar de Wlz.

Evaluatie

Dit schema blikt terug op de geplande activiteiten en hoe deze zijn verlopen. Vervolgens wordt er vooruitgekeken naar de periode 2024-2028.

Activiteit	Evaluatie	Vooruitblik
Afspraken met regio BNO-o	Er is doorlopend regionale afstemming geweest. Denk o.a. aan het realiseren van een time-outvoorziening, het opstellen van de nieuwe centrumregeling en koersnota psychische kwetsbaarheid 2024-2028, de pilot consultatiefunctie GGZ en de dak- en thuislozentelling (ETHOS).	Ontwikkeltaak (werkagenda) We blijven met de regio afstemmen over de regionale vangnetvoorzieningen.

Successen en geleerde lessen

Successen

1. **We hebben meer inzicht gekregen in de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners**

Door het uitvoeren van een wijkscan (O-meting) weten we beter wat psychisch kwetsbare inwoners nodig hebben. Zo kunnen we vraaggerichter werken.

2. **De samenwerking tussen de verschillende domeinen is verbeterd**

Inwoners met een psychische kwetsbaarheid hebben vaak problemen op meerdere levensgebieden. Daarom is het belangrijk dat de verschillende afdelingen binnen de gemeente goed met elkaar samenwerken. De afgelopen jaren is deze samenwerking versterkt.

3. **Door lokaal de brede vraagverheldering te doen voor de specialistische voorzieningen uit het regionaal vangnet (beschermd wonen, maatschappelijke opvang), worden mogelijkheden uit het voorliggend veld beter benut**

Inwoners met een psychische kwetsbaarheid en/of dak- en thuisloosheid werden voorheen direct doorverwezen naar centrumgemeente Oss. Daar werden mensen opgevangen in de maatschappelijke opvang of er werd beoordeeld of iemand in aanmerking kwam voor beschermd wonen. Nu de brede vraagverheldering lokaal plaatsvindt, kan er beter meegedacht worden in andere voorliggende oplossingen. In een aantal gevallen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt hierdoor een duurdere en zwaardere voorziening zoals beschermd wonen of maatschappelijke opvang voorkomen. Blijkt dat een voorziening uit het regionaal vangnet toch nodig is, dan blijft de consulent betrokken bij de inwoner. Door hierop in te zetten is er een soepele overgang van een voorziening uit het regionaal vangnet naar lokale hulp en ondersteuning.

Geleerde lessen

1. **De herindeling heeft invloed gehad op de voortgang van het plan**

Op 1 september 2021 is de werkagenda gestart. In deze periode waren de voorbereidingen voor de herindeling in volle gang. In 2022 lag de nadruk vooral op 'de winkel laten draaien' en was er weinig ruimte en capaciteit om nieuwe ontwikkelingen te starten. Door de beperkt beschikbare capaciteit zijn een aantal onderdelen later gestart of nog niet afgerond. Vanaf 2024 wordt ingezet op een doorontwikkeling (regulier of via de werkagenda).

2. **Elkaars taal leren spreken kost tijd**

Voor de uitvoering van de werkagenda is domein overstijgende samenwerking nodig. Bijvoorbeeld met de afdelingen veiligheid en ruimte. Om samen te werken is investering nodig om elkaars taal te leren spreken. Pas als je elkaar begrijpt, kun je goed werken aan een gezamenlijk doel.

3. **Uitstel van wetten**

De doordecentralisatie van beschermd wonen en de invoering van het woonplaatsbeginsel is vooralsnog uitgesteld tot 2025. Daarnaast is door de val van het kabinet de Wet aanpak meervoudige problematiek (Wams) controversieel verklaard. Dit zijn onderliggende wetten voor de uitvoering van de werkagenda. Deze ontwikkelingen hebben een beperkte invloed gehad op de uitvoering van de plannen.

Financiën

Evaluatie werkagenda psychische kwetsbaarheid 2021-2023			
Inkomsten	2021	2022	2023
Bijdrage centrumgemeente Oss	901.738	905.805	905.805
Bijdrage centrumgemeente Oss (reserve 2019)	606.240	0	0
Middelen daklozen	250.000	0	0
Middelen reguliere begroting	0	22.433	0
Totaal inkomsten	1.757.978	928.238	905.805

Uitgaven	2021	2022	2023
Thema 1: een fijne leefomgeving en sociaal netwerk	0	6.129	27.736
Thema 2: Formele hulp en ondersteuning	169.950	0	31.000
Thema 3: Wonen gaat voor opvang	15.714	16.304	10.000
Thema 4: een veilige leefomgeving voor iedereen	0	0	13.969
Thema 5: Regionaal vangnet			
Totaal uitgaven	185.664	22.433	82.705
Resultaat	1.572.314	905.805	823.100
Reserve begin van het jaar		1.572.314	2.478.119
Reserve eind van het jaar	1.572.314	2.478.119	3.301.219

De stand van de bestemmingsreserve van de werkagenda 2021-2023 is € 3.301.219,-. Omdat in de regionale afspraken is afgesproken om deze middelen in te zetten voor de doelgroep psychisch kwetsbare inwoners wordt in de werkagenda 2024-2028 voorgesteld om deze reserve in te zetten voor thema 3: wonen gaat voor opvang.

LAND
VAN
COOK